

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-5111200 - 3.03

2018 yil "26" noyabr

Oliy va o'rta maxsus ta'lim
vazirligi
2018 yil "26" noyabr

O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI TA'LIMIDA
ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

FAN DASTURI

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

100000 – Gumanitar
120000 – Gumanitar fanlar
5111200 – O'zbek tili va adabiyoti

Toshkent – 2018

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining
2018 yil "44" 06 dag'i "31" -sonli buyuring'hing 10 -iroyasi bilan fan
dasturiyoxati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kuch-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha
O'quv-uchubiy birlasimalar foyliy atini Muvo'q dash tiruvchi kengashining
2018 yil "26" 05 dag'i "2" -sonli buyontomasibidan ma'qullangan.

Fan dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va
adabiyoti universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

S.Mahamedova -

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti "Axborot
va zamonaliv pedagogik texnologiyalar" kafedrasini
mudiri, fibbyg'afanlaridoktri, dozent

M.Abdullayeva -

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti "Axborot
va zamonaliv pedagogik texnologiyalar" kafedrasini
kattao'qiluvchisi, fibbyg'afanlarinomzadi.

Turobova Q. -

Uchtepa milliy hunarmandchilik kasb-hunar
kolleji o'quv ishlari bo'yichadiktor o'nibosari

Taqribchilar:

Niyozmetova R. -

Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti
universiteti "O'zbek adabiyotini o'qitish
metodiksi" kafedrasiprofessori pedagogika
fanlari doktori, professor.

Rahmonova G. -

TDIU qoshidiagi akademik litssey o'qiwchisi

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan madsad - talabalarni zamonaliv pedagogik
texnologiyalaraga o'd bilim, ko'nikmava malakalar bilan quronlantrish.

Fanning vazifikasi bo'lajak o'zbek tili va adabiyoti o'quvchilarini
zamonaliv pedagogik texnologiyalarining nazariy asoslariga o'd bilimlar bilan
quronlantrish; ularda innovation muri sharoitida pedagogik jarayoni sanarali
taskil etish uchun zatur ko'nikmalarini hosil qilish; filologik ta'linda
zamonaliv innovation texnologiyalarini keng doirada qo'llay olishiga
yo'naltirish; pedagogik faoliyatni amalga osdirishda ijodiy va texnologik
madaniyati, ona tili va adabiyot ta'limi jarayonida o'quvchilarda tayanch va
fangaga o'd kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan talim
texnologiyalarini qo'llash malakasini shakllantirishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi
talalar qo'yildi. Talaba:

- pedagogik texnologiya tushunchasining ilmiy asoslar;
- pedagogik texnologiyaning kategoriyavi tamoyillari;
- pedagogik texnologiyalarning rivoj;
- o'quv jarayoni taskil etishga qo'yilgan zamonaliv talablar;
- talim oluvchi shaxsi, talim jarayonida shaxs sifatlarining namoyon
bo'lishi haqidatasavuruga ega bo'lish;

Fan dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va
adabiyoti universiteti Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2018 yil
"25" 04 dag'i "8" - sonlibayonoma).

I.O'quv fanining dozibriligi va oliy kasbiy ta'lindagi o'rni

Hozirgi globallashuv jarayonlariда talimni shaxsga yo'naltirish, o'quv
tarbiya jarayonida ijtimoiy qadriyatlariga asoslangan zamonaliv texnologiyalarni
tabiq etish masalasi dozarb hisoblanadi. O'qituvchilarning zamonaliv
pedagogik texnologiyalarni puxta egallashlari hamda ularni ta'lim jarayonida
samarali qo'llay olinlarini kadirlar tayorlash milliy modelini ro'yobga
chiqarishning muhim omillaridan biridir. Zero, O'zbekiston Respublikasi
Prezidentining "Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va
adabiyoti universitetini taskil etish to'grisida"gi Farmoniga universitetning
asosiy vazifalaridan biri sifatida "o'zbek tili va adabiyotini, uning o'ziga xos
xususiyatlari, ilmiy-nazariy, falsafiy-estetik asoslarini, zamonaliv ta'lim
texnologiyalarini chuquq o'zlashtirigan, davr talablariga javob beradigan yuksak
malakalari ilmiy va pedagogik kadrler tayyorlash" belgilangan.

Shu nuqtai nazaridan "O'zbek tili va adabiyoti ta'limidagi zamonaliv
pedagogik texnologiyalar" fani bo'yicha tuzilgan mazkur dastur bokalavr ta'lim
yo'nalishi tabalabaring kasbiy-pedagogik jihatdan yetuk kadrler bo'lib
yetishuvvuda muhim fan bo'lib, pedagogik texnologiya, uning shakllanish tarixi;
pedagogik texnologiyaning ilmiy asoslar; ona tili va adabiyot ta'limi jarayonida
o'quvchilarda tayanch va fanga o'd kompetensiyalarni shakllantrishga
yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarini qo'llash kabilar haqidagi ma'lumot beradi.

- innovation faoliyati tashkil etish;

- o'z-o'zini tarbijalash va o'zustida ishlash;

- o'quvchilar faoliyati jadallashitishi asosida iqtisodiy pedagogik texnologiyani;

- o'quv jarayonini taskil etish va samarali boshqarish asosida iqtisodiy pedagogik texnologiyani;

- shaxsing ma'navyj-ax loqiy sifatlarin faoliyati shakllanishi;

o'tinli qo'llay olishni *bilishni va ulardan foydalanma olishi*;

- pedagogik texnologiyalarning tamoyillari bilan bog'liqlikda keyingi amaliy faoliyatda ta'limgarayonini pedagogik jihatdan yaxlit tarzda tashkil etish va amalgao shirish;

- ta'limga texnologik yondashuv, o'quv maqsadlarini aniqlashtirish,

pedagogik faoliyatni oqibonarajetashitish va tashkil etish;

- ta'limgarayonini tashkil etishga yordam beruvchi interfaol metodlari, ona tili va "jonli", ijodiy taskil etishga yordam beruvchi interfaol metodlari, ona tili va adabiyot ta'limi jarayonida o'quvchilarda tayanch va fanga oid kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarini qo'llash *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak*.

III. Asosiy nazoriy qism (ma'ruz mashg'ubotlari)

1-Modul. Pedagogik texnologiyalar taysifi va tasnifi

1-navzu. Fanning mazmuni, maqsadi, predmeti va vazifalarini

"O'zbek tili va adabiyoti ta'limgarayedamona yedek texnologiyalar" fanning mazmuni, maqsadi, predmeti va vazifalar. Pedagogik texnologiyalarning rivoji. Pedagogik texnologiyalarning imiy-nazoriy asoslari. Pedagogik texnologiyalarning mohiyati. Pedagogik texnologiyalar tamoyillari.

2-navzu. Pedagogik texnologiyalar turturishi

Qo'llanilish darajasiga ko'ra; asosiy omillari bo'yicha; imiy konsepsiylar bo'yicha; bilish faoliyatni taskil etish va boshqarish turiga ko'ravab.

3-navzu. Ijodiy faoliyat va mantiqiy fikrlashni rivojantirishga yo'naltirigan interaktiv metodlar

"Kollaj", "Klaster", "Idrok xartasi", "Esse", "Maqola" va b.

4-navzu. O'quv jarayonida muammolar va muammo li vaziyatani yechishiga yo'naltirigan interaktiv metodlar

"SWOT-tahlii", "SCORE", "Rezyme", "Muammo", "Aqliy hujum" va b.

5-navzu. O'quvchilarning bilim, ko'nikma va makaka rumin baholash va o'z-o'zini baholashga yo'naltirigan interaktiv metod va pedagogik texnologiyalar

"Assimen", "Tushunchalar tahlii", "Chaynord", "Blits-so'rov", "Charxpalak" va b.

6-navzu. Har xil chizmalar, jadvallar (grafik organayzerlar) yordamida amalga oshirildigan interaktiv metodlar:

"Venn diagrammasi", "T-chizma", "BBB" va b.
2-Modul. O'zbek tili darslarida za'monaviy pedagogik texnologiyalar

tatbiqi

7-navzu. Ona tili ta'limi ja rayonida o'quvchilarda tayanch va fanga oid kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltirigan ta'lim texnologiyalari. Matn bilan klashtashga yo'naltirigan interaktiv metod va pedagogik texnologiyalar

"Bumerang", "Keys - stati", "Inser", "Zinama-zina", "Magola", "Tayanch konsept" va b.

8-navzu. Ona tili darslarida o'yin nusullari

Fonetika bo'lmini o'rganishda taskil etiladigan o'yinlar: "Talaffuzdan adashmang", "Tovush juftlari bilan har bir so'zga matodosh so'z top", "So'zni lug'addan tez top" va b.

Leksikobiya bo'lmini o'rganishda: "Men boshleyman, sen davom etir", "Mazmunan qarindosh, shaklan begona" va b.

Morfologiya oidi: "Qaysi, qanday yozilsid", "So'zlar bo'yog'ini aniqlang" va b.

Sintaksiiga oidi: "Topag'on", "Qolip bizdan, gap'i sizdan", "So'zlar qator uyushdi, so'roqlari qovushdi" va b.

9-mavzu. O'zbek tili (o'zga tilli guruhlar uchun) ta'limi jarayonida o'quvchilarida tayaanch va fanga oidi kompetensiyalari shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalar!

"Assotsiativ qator", "Kamalak", "Maniq iy zanjir", "Aqliy hujum".

3-Modul. Adabiyot ta'limidida pedagogik texnologiyalarning qo'shanishi

10-mavzu. Adabiyot o'qituvchisining zamonalaviy pedagogik texnologiyasi yagonashuv

Pedagogik texnologiyalarning mazmuni va mohiyati. Adabiyot o'qituvchisining ijtimoiy-pedagogik vazifasi. O'quvchi yoshlari faillashtrishda o'qituvchining roli.

11-mavzu. Adabiyot ta'limiiga innovatsion yondashuv va tamoyillar

Noan'anaviy dars shakllari. Uning yutuqlari va ahamiyati. Ulardan hozirgi adabiyot ta'limidida foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari. Adabiyot ta'limidida pedagogik tamoyillar. Muammoli dars. Darsning jamaa, guruhli va individual shakllari.

12-mavzu. Badiy asar tahlili jarayonida rivojantiruvchi (muammoli) ta'lim texnologiyasi va rivojining o'miva ahamiyati

Adabiy ta'lim jarayonida o'quvchilarda mustaqil va ijodiy fikrashni ruvojan tirish yo'llari. Monolog, dialog, polilog tarzidagi dars shakllari. Badiy asar tahlili jarayonida zamonalaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish. Adabiyot ta'limidida muammoli darslarni taskil qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Muammoli metodlar, jumladan, "Bax-s-munoza", "Taqnidiy tahsil", "Debar" metodini qo'llash.

13-mavzu. Badiy asarlarни o'rganish jarayonida k'yilash

texnologiyasidan foydalansh

Badiy asarlar tahlilida k'yilash texnologiyasidan foydalansh usullari. Bu jarayonda tan bo' TAMOYILLING O'mi. Dars samaradorligini oshirishda qo'shimcha materiallardan foydalanshing ahamiyati.

14-mavzu. Adabiyot ta'limidida hamkorlikda o'qitish texnologiyalaridan foydalansh

Adabiyot ta'limidida o'qituvchi va o'quvchi munosabatining o'ziga xos xususiyatlari. Pedagogik hankorlik haqida ma'lumot berish. Hankorlikda o'qitish texnologiyasining interaktiv metodlari dan foydalansh.

15-mavzu. Adabiyotning nazariy qoidalarini o'rganishda o'yin texnologiyalaridan foydalansh

Adabiy-nazariy tushunchalarini o'rganish jarayoniga ta'lim texnologiyalarini tabbiq etish usullari. Bunday tushunchalarini o'rgatishda qo'shinchalijni va badiy adabiyotlardan foydalansh usullari. Darsda didartik oyin turrlarini qo'llash.

16-mavzu. Adabiyot darslarda fanlararo integratsiyadan foydalansh texnologiyasi

Asar voqelegi va obrazlar fizimi tahliliida integratsyoning o'mi va ahamiyati. Bu jarayonda k'yilash texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari. Badiy asarlar tahlilida ilmiy-tadqiqotxarakteridagi texnologiyalarning o'mi.

IV. Analý mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

1. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidida zamonalaviy pedagogik texnologiyaning dolzarbigi.
2. Ta'lim jarayonida ta'lim o'luvchi shaxsi: tuzilishi va sohalari.
3. Pedagogik texnologiyaning ilmiy asoslari.
4. Zamonalaviy pedagogik texnologiyalarining rivojlanish bosqichlari.
5. Zamonalaviy pedagogik texnologiyalarining o'nalishlari.
6. Bilmalarni to'liq o'zlashtirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasi.
7. "Hankorlik pedagogikasi" texnologiyasi.
8. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidida o'yinli texnologiyalar.
9. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidida muammoli o'qitish texnologiyasi.
10. Tabiiyalash tirilg'an va individual ta'lim texnologiyasi.
11. Tanqidiy fikrashni rivojlanish strategiyalari.
12. Ishbirarmonlik oyinlarini texnologiyasi.
13. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidida "Key's-stad'i" texnologiyasi.
14. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidida "Loyha" texnologiyasi.
15. O'zbek tili va adabiyoti ta'limidaga grafikli organayzelar

16 Fiolog'ik ta'limi innovatsion texnologiyalar bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalar

17. O'zbek tili (o'zga tilli guruhlar uchun) ta'limi jarayonida o'quvchilarda tayanch va fanga oid kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalar
18. Yo'zuvchining tarjimayi holini o'rganishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish.
19. Badiy asar tahliliida premetmlararo integratsiyaning o'mniya ah amiyati.
20. Adabiyot darslarda audio, video materillardan darslik va qo'llanmalaring elektron versiyalaridan foydalanish yo'llari.
21. O'quvchilarni bayon va insho yozishga o'rgatishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Ko'rgazmalilik va ko'satmaliik.
22. Yo'zuvchi hayoti va ijodini o'rganishda xronologik jadvallar tuzish va gipermai lardan foydalanish texnologiyasi.
23. Badiy asarning syujeti va kompozitsiyasini o'rganishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish.
24. Badiy asarning obrazlar tizimini o'rganishda interaktiv metodlar
25. Adabiyot darslarda kommunikativ kompetensiyalardan foydalanish yo'llari.
26. Elektron slaydlar tayyorlash metodikasi.
27. Adabiyot ta'lindida o'yin texnologiyalaridan foydalanish usullari.
28. Adabiyot o'qitishda lug'atlardan foydalanish texnologiyalar
29. Lirk asarlarni o'qitishda in teraktiv metodlardan foydalanish

Analy mashg'ubotlar multimedya qurumlarmasi bitan jihat zangan audiotoriyada bir akadem, guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'kazilishi lozim. Analy mashg'ubotlarga tayyorlanish jarayonida talabaajar pedagogik texnologiyaga o'id darslik va o'quv qo'llamalardan foydalangan holda, ma'rura mashg'uboti jarayonida egallagan bilimlarni yanada boyitishadi, hamda ko'nkma va maiak alarga ega bo'lishadi. Mashg'ubotlarni faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi maqsadga muvofiq.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

- Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. O'zbek tilidan darslik va o'quv qo'llamalarining boblari va mavzularini o'rganish O'zR DTSni, "Ta'lim to'g'risidagi" Qonunni va boshqa me'yoriy hujjalilar bilan ishlash.
 2. O'zbek tili va adabiyot darslari ta'rqatma materiallari bo'yicha ma'ruba qismalarini o'zlash tirish. Tarqatma materiallari va ularni tayyorlash usullarini o'rganish.

3. O'qitish va nazorat qilishning avtomatashirilgan tizimlari bilan ish lash. Bunda kompyuter texnologiyalaridan unumli foydalanish yo'llarini o'zlash tirish.

4. Fanning boblari va mavzulari ustida ish lash. Ilniy adabiyot (monografiya, maqolalar), referatlar, kurs ishlari, bitiruv malakaviy ishlari ni bobitqagava mavzularga ajratish ustida amaliy ish olib borish.
5. O'zbek tili va adabiyotini o'qitishda innovatsion texnologiyalari bo'yicha nazariv qoidalarni mustahkamlash. Manbalardan misollar topish, ularni tahsil qilish, mashq va amaliy ishlar bajarish.
6. O'zbek tili va adabiyotini o'qitishda innovatsion texnologiyalari fani bo'yicha adabiyotlarni o'rganish va tahsil qilish, qo'shimcha adabiyotlar ustida ish lash hamda ularni o'rganish.
7. O'zbek tili va adabiyotini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalari fanining muayyan boblari va mavzularini chiqur o'rganish.
8. Faol o'qitish metodidan foydalaniladigan o'quv mashg'ubotlari. Talabalariga ta'lim, fan va texnologiyalarning dolzarb muammolarini bo'yicha faol o'qitish metodlarini (o'yinli texnologiyalar, munozara, seminari va v.b.) qo'llagan dars mashg'ubotlarni o'kazish.
9. Darsga taqdirmot tayyorlash va unio'kazish metodikasi.
10. Ona tili va adabiyotidan kirish darslarini o'tishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
11. Ona tili va adabiyotdan takrorlash darslarini o'tishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
12. Ona tili va adabiyotidan mustahkamlash darslarini o'tishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
13. Lirk asarlarni o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
14. Ona tili va adabiyotidan savo-havob ustida ish lashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
15. Ona tili va adabiyotidan o'tilgan mavzu ustida ish lashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
16. Ona tili va adabiyotidan yangi mavzuni o'tishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
17. She'riy janrlarni o'rganisga innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
18. Ona tili va adabiyotidan mustaqil ishlarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.

19. Ona tilidan nutq uslublari ustida ishlashda innovation tehnologiyalardan foydalanish.
20. Badiiy sear tah tilida innovation tehnologiyalardan foydalanish.

Mustaqil o'zlash tiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimat qilish tavsya etildi.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlari ha mda axborot manba lari

Asosiy adabiyotlar

1. To'hlyev B., Yusupova Sh., Ziyodova T., Ohunjonova O., Jumashov D. O'zbek tili o'qitish metodikasi. Amaliy va laboratoriya mashg'ubtlari. - T., 2011.
2. Gulomov A., Qodirov M. va b. Ona tili o'qitish metodikasi. -T.: "Universitet nashriyoti", 2001.
3. Yo'koshov J., Usmonov S. Pedagogik texnologiya asoslari (Usboly qo'llanma). - T., 2004
4. Tolipov O., Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatlifiy asostari. -T., 2006.
5. To'hlyev va b. Til va aidiyot ta'limining zamonaliv texnologiyalari. - T., 2011.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini rivojlanish bo'yicha HARAKATLAR STRATEGIASI" lo'g'risidagi Farmoni. ("Xalq so'zi" gazetasi, 2017-yil, 8-fevral).
2. Mirzoyev Sh.M. Qonun ustuvorlig'i va insон manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqiyoti va xalq forovonligining garovi. - Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3. Mirzoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini biregaikkab barpo etamiz. - Toshkent: O'zbekiston, 2017.
4. Mirzoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qaray tartib-intizom va shaxsiv javobgarlik - hар bir rahbar faoliyatning kundalik qo'siasi bo'lishi kerak. - Toshkent: O'zbekiston, 2017.
5. Mirzoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: O'zbekiston, 2017.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliv ta'lim tizimin i yanada rivojlanish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori // «Xalq so'zi» gazetasi. 2017-yil, 21-aprel.
7. Karimov I. Yuksak manaviyat - yengilmas kuch. - T.: Ma'naviyat, 2008.

8. Innovasion texnologiyalar yordamida ta'lif samaradorligini oshirish yo'llari. Nizomiy nomidagi TDPU. -T.: 2003.

9. Yo'koshov J. Pedagogik innovasiyalarni hayotga tabiq etishning taskilijiy asoslari. «Xalq ta'lifi» jurnali. 1999. 6-soni.

10. Almamatov T., va b. O'zbek tilini o'qitishda innovation pedagogik texnologiyalardan foydalanish (metodik qo'llanma). -T., Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. 2013.

11. Ahmedova H., O'zbek tili o'qitishning zamonaliv texnologiyalari. -T., 2012.

12. Qodirov V.A. Mintoz adabiyot o'qitish muommolari va yechimlar. -T., Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. 2009. 244 b.

13. Mirqosimova M. So'z iztiroblari. -T., Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. 2010.

14. Niyozenetova R.X. Uzusiz ta'lim tizimida o'zbek aidiyotini o'rnatish metodikasi. -T., 2010.

15. Niyozenetova R.X. O'zbek tili darslariida yangi o'zbek adabiyoti o'qitish masalalari. - T., 2010.

Internet saytlari

1. www. idpu. uz
2. www. pedagog. uz
3. www. zyonet. uz
4. www. edu. uz
5. idpu-INTRANET. Ped
6. www. nuq. intal. uz